

Robert Rydberg

Sverige, Nato, kärnvapen – finns det ett katolskt perspektiv?

JUSTITIA ET PAX
KOMMISSIONEN FÖR RÄTTVISA OCH FRED

Rapport #1 i skriftserien
Tro och samhälle

KORT RAPPORT I SERIEN
»TRO OCH SAMHÄLLE«

I

ROBERT RYDBERG

Sverige, Nato, kärnvapen – finns det ett katolskt perspektiv?

JUSTITIA ET PAX
KOMMISSIONEN FÖR
RÄTTVISA OCH FRED

FÖRORD

UNDER VINJETTEN »Tro och samhälle« presenterar Kommissionen för rättvisa och fred (Justitia et pax) i Stockholms katolska stift återkommande rapporter där olika skribenter presenterar och analyserar olika aspekter av den katolska socialläran, där det enskilda praktiska förnuftet faller ett slutgiltigt omdöme. Detta gäller för de flesta politiska frågor, oavsett om de är principiella eller praktiska, stora eller små, viktiga för många eller viktiga för några.

Den kristna tron, som den uttrycks i den Katolska kyrkans lära, har en viktig uppgift att upplysa den enskildes samvete inom alla dessa frågor. Så kan det praktiska förnuftets beslut genomsyras av det som tron betonar som viktigt att beakta både vid analysen av en situation och vid förståelsen för de egna avsikterna.

I frågor som rör absoluta värden, som skyddar de nödvändiga villkoren för den mänskliga personens existens i tid och rum och bortom det (främst rörande det mänskliga livets början och slut, villkoren för hur det kommer till, och friheten att söka Gud), binder tron samvetet till bestämda ståndpunkter och konkreta ageranden. Men för alla frågor inom det praktiska förnuftets områden kan två olika personer, vilkas samveten upplysts av exakt samma tro och principer som följer därur, komma till två olika ståndpunkter, och ändå vara lika trogna sin katolska tro.

Genom serien »Tro och samhälle« vill vi bidra till en bättre efterföljelse av Jesus Kristus och främja reflektionen över relationen mellan tro och samhällsmedborgarskap på två huvudsakliga sätt. Dels med exempel på hur en grundprincip härledd från tron kan tillåta olika, till och med helt motsatta, ståndpunkter, och hur dessa kan formuleras utifrån den gemensamma grundprincipen. Dels med ny kunskap och nya perspektiv på en fråga inom sociallärans område, för utveckling av teologisk förståelse och kristet handlande.

Jag vill rikta ett tack till alla som medverkar i projektet kopplade till »Tro och samhälle« och uttrycka min önskan om att rapporter, som denna, och annat material från projektet, ska bära frukt för Guds rike.

Stockholm i september 2023

P. THOMAS IDERGARD SJ

*Ordförande i Justitia et pax
i Stockholms katolska stift*

SVERIGE, NATO, KÄRNVAPEN – FINNS DET ETT KATOLSKT PERSPEKTIV?

Bakgrund

DEN 24 FEBRUARI 2022 inledde Ryssland en oprovo- cerad och storskalig invasion av grannlandet Ukrai- na. Attacken hade föregåtts av en årslång styrkeupp- laddning och av politiska krav som syftade till att upphäva viktiga principer för den ordning som eta- blerats i Europa efter det kalla kriget, inte minst varje stats rätt att själv bestämma sin säkerhetspolitik.

Reaktionerna blev omedelbara och dramatiska. EU, Förenta staterna och västliga allierade uppträdde med stor enighet. I Finland väcktes minnen från Sta- lins angrepp och vinterkriget, och det uppstod snabbt bred politisk enighet om att man behövde söka skydd genom ett Natomedlemskap.

Sverige beslutade att skicka vapen till ett land i krig – för första gången just sedan vinterkriget. I politisk enighet fattades beslut om höjda anslag till det mili- tära försvaret. Och Natofrågan kom i ett nytt läge. Efter en snabb och och för många överraskande smi- dig process beslutade regeringen den 16 maj, med stöd av alla riksdagspartier utom vänsterpartiet och miljöpartiet, att parallellt med Finland lämna in en ansökan om medlemskap.

Nato beslutade vid sitt toppmöte i Madrid en månad senare att ge Sverige och Finland status som inbjudna till alliansen. Med Riksdagens godkännande¹ den 22 mars 2023 har så alla formella beslut på svensk sida fattats för att möjliggöra ett svenskt Natomedlemskap. När det slutligen blir verklighet avgörs av när Turkiet och Ungern väljer att ratificera.

Kärnvapnen i Natodebatten

En fråga som – om än ganska marginellt – fanns med i den debatt som fördes om det svenska Natomedlemskapet gällde kärnvapen. Här finns det ett tydligt katolskt perspektiv, genom kyrkans långa brottning med frågan om dessa vapens legalitet, och inte minst genom påve Franciskus ytterligare skärpta avståndstagande.

I den svenska Natodebatten har kärnvapen framför allt tagits upp av motståndare och skeptiker. Man har sagt att ett medlemskap inte bara skulle innebära att Sverige gav upp en historiskt lång tid av neutralitet/alliansfrihet utan också ett starkt etablerat motstånd mot kärnvapen.

Om detta kan man till att börja med konstatera att Nato som allians inte förfogar över några kärnvapen. Däremot är tre medlemsstater kärnvapenmakter: Förenta staterna, Storbritannien och Frankrike. Även om dessas kärnvapen står under nationell kontroll är de, och särskilt de amerikanska, det yttersta steget i Natos avskräckningspolitik.

---

1 Samma majoritet som ovan ställde sig bakom prop. 2022/23:74 Sveriges medlemskap i Nato.

Det strategiska koncept som Nato antog i Madrid understryker betydelsen av denna yttersta kärnvapenavskräckning. Samtidigt sägs att alliansen har som mål att skapa en säkerhetsmiljö för en värld utan kärnvapen, i överensstämmelse med 1968 års icke-spridningsfördrag.

Såväl den tidigare som den nuvarande svenska regeringen har under hela processen varit tydliga med att ett svenskt Natomedlemskap innebär att vi ska ta på oss alla de rättigheter och skyldigheter som medlemskapet innebär. En punkt där det dock funnits olika synsätt bland de partier som varit för ett medlemskap har varit frågan om hur Sverige borde uttrycka sig om utplacering av kärnvapen på vårt territorium.

Dåvarande statsminister Magdalena Andersson förklarade i Riksdagen den 16 maj 2022 att Sverige borde deklarerera att vi inte vill ha kärnvapen på vårt territorium. Moderaterna m.fl. ville inte förbinda sig till en sådan deklaration.

Inför riksdagsbeslutet i mars 2023 löstes denna oenighet. Regeringen konstaterade, med stöd av alla utom V och MP, att Sverige ansökt om medlemskap utan förbehåll, med det viktiga tillägget att man lika lite som övriga nordiska länder ser att det finns skäl för att ha kärnvapen på vårt territorium i fredstid.

Kärnvapenutveckling och -nedrustning

Få utrikespolitiska frågor har under olika delar av efterkrigstiden stått i utrikespolitiskt fokus på samma sätt som kärnvapenfrågan: utveckling och utplacering av nya vapen, utdragna och komplicerade nedrustningsförhandlingar, risken för spridning av kärnvapen till nya länder och regioner.

Sverige har spelat en roll i nedrustningsarbetet – från Alva Myrdal till det s.k. Stockholmsinitiativet². Vårt eget beslut – efter en svår inrikespolitisk process – att inte utveckla egna kärnvapen har gett både trovärdighet och teknisk kunnsande i detta arbete.

Från ett historiskt maximum på över 60 000 i mitten av 1980-talet har antalet kärnvapen minskat till i dag ca 12 512³ – även det en arsenal med ofattbar förstörelseförmåga. Den tekniska vapenutvecklingen fortsätter samtidigt. Och alla det kalla krigets bilaterala nedrustningsavtal mellan Washington och Moskva har nu upphört att gälla. Stater som Iran och Nordkorea fortsätter sina vapenprogram. Ryssland har som en följd av Ukrainakriget vid flera tillfällen kommit med hotfulla uttalanden om möjlig kärnvapenanvändning.

När det gäller kärnvapens betydelse i Europa har mycket förändrats sedan kalla kriget. Väst såg då kärnvapen som ett nödvändigt skydd mot ett konventionellt överlägset Sovjetunionen. Nu har kriget i Ukraina visat att Rysslands konventionella militärmaskin visserligen kan skapa oändlig grymhet och lidande, men inte egentligen hota väst. I dag är det Ryssland som bygger sina maktanspråk på kärnvapen, som hotar med användning, och som nu har kommit överens om utplacering av kärnvapen i Belarus.

---

2 Inför Icke-spridningsfördragets granskningskonferens 2022 tog Sverige och en grupp kärnvapenfria stater, bl.a. Tyskland, fram konkreta förslag för kärnvapenedrustning och för att minska risken för kärnvapenanvändning.

3 SIPRI Yearbook 2023, Oxford University Press 2023.

En hörnsten för nedrustningsarbetet ligger om än skakigt kvar: Icke-spridningsfördraget, som 1995 förlängdes utan tidsbegränsning. I avtalets centrala Artikel VI förbinder sig staterna – inklusive kärnvapenmakterna – ”att fortsätta förhandlingar i uppriktig avsikt om effektiva åtgärder med avseende på kärnvapenkappningens snara upphörande och på kärnvapenedrustning, samt om ett avtal om allmän och fullständig avrustning under noggrann och effektiv internationell kontroll”.

Bristen på framsteg i denna riktning ledde till att ett antal kärnvapenfria stater tog initiativ till en särskild konvention om kärnvapenförbud. Förbudskonventionen antogs 2017 och har i dag ett 70-tal stater som är formellt anslutna – inga kärnvapenstater, och inga allierade till kärnvapenstater.

Sverige och ett kärnvapenförbud

Sverige har inte anslutit sig till förbudskonventionen utan nöjde sig med att delta som observatör vid det första statspartsmötet – ett deltagande som i sig kritiserades av de partier som nu är i regeringsställning.

Kan Sverige som Natomedlem verka för ett avskaffande av kärnvapen? Nej och ja.

Nej, vi kan inte ansluta oss till förbudskonventionen. Vi kan inte ställa oss bakom krav som uppfattas som ensidiga eller obalanserade av allierade. Och Sverige som stat kan inte uttrycka sig på ett sätt som ifrågasätter dessas kärnvapeninnehav.

Ja, vi kan fortsätta att stegvis arbeta för kärnvapenedrustning och för att minska kärnvapnens roll, exempelvis genom Stockholmsinitiativet, och genom att kräva allas respekt för de avtal som finns, inte minst Icke-spridningsfördraget. Här kan vi i många fall –

liksom i dag – arbeta tillsammans med Natoländer, som våra nordiska grannar eller Tyskland. Och med Nato kan vi stärka förmågan att hålla tillbaka ett aggressivt Ryssland – också i syfte att långsiktigt kunna få till stånd kärnvapenedrustning.

Kyrkan och kärnvapnen

Vatikanstaten anslöt sig tidigt till förbudskonventionen, och i flera uttalanden och budskap har påve Franciscus uttryckt kyrkans stöd för konventionen – inte i motsats till Icke-spridningsfördraget eller andra förhandlingsansträngningar, men som ett komplement, och som ett uttryck för kyrkans oförtröttliga kamp mot krigets gissel.

Saliga de som håller fred, de skall kallas Guds söner (Matt 5:9). Alla som griper till svärd skall dödas med svärd (Matt. 26:52). Från Bergspredikan till gripandet är Kristi budskap ett fredsbudskap. Budskapet har upprepats och utvecklats av lärofäder och helgon genom århundradena, även om den historiska verkligheten inte varit spikrak och även om den katolska kyrkan aldrig har stått för en total radikalpacifism.

I kyrkans sociallära är den grundläggande encyklikan också om relationer mellan stater *Pacem in terris*⁴ ("Fred på jorden"), som offentliggjordes av påve Johannes XXIII på skärtorsdagen 1963. Sex månader dessförinnan hade världen under Kubakrisen stått på randen av ett kärnvapenkrig, ett hot som inte minst avvärjdes av klokskap och historiskt ansvarstagande av president Kennedy, för övrigt den första katoliken i Vita huset.

---

4 Om denna encyklika, se bl.a. Charles Câmara: *Pacem in terris ...* i *Signum* 4/2023.

Delar av encyklikans ord om förhållandet mellan stater är svåra att i dag läsa utan att ha Ukraina i tankarna, som konstaterandet att ömsesidiga band mellan länder måste styras av sanningen, och att alla länder av naturen har lika stor värdighet och följaktligen vart och ett rätt att existera⁵.

Påven understryker att stater måste verka för det universella gemensamma goda och lösa sina konflikter genom förhandlingar. Han uttrycker sin djupa oro över den pågående kapprustningen, särskilt med kärnvapen, och varnar för risken för att misstag kan utlösa en katastrof. Kärnvapen måste förbjudas, skriver påven, med tillägget att det krävs en övergripande överenskommelse om ett nedrustningsprogram med ett effektivt kontrollsystem.

Andra Vatikankonciliet antog 1965 det centrala dokumentet om kyrkan i världen av i dag, *Gaudium et spes*. Konciliet slår fast att de kristnas uppgift är att arbeta för en fred grundad på rättvisa och kärlek. Med ett gammaltestamentligt citat konstateras att freden är rättfärdighetens verk (Jes. 32:17). Men när alla fredliga medel uttömts kan regeringar inte förnekas rätten till ett legitimt försvar, och de ”som står i sitt lands militära tjänst måste betrakta sig som redskap för folkens säkerhet och frihet”. Folkrätten och krigets lagar måste respekteras, och urskillningslös förstörelse är ett brott mot Gud och människan.

Gaudium et spes uttalar inte något krav på att kärnvapen ska förbjudas, men för ett starkt problematiserande resonemang om avskräckning och kapprustningen – utan att kärnvapen explicit nämns. En

---

5   Texter här återgivna i svensk översättning enligt *Den katolska socialläran*, Veritas, Stockholm 2019.

slutsats som dras är vikten av nedrustning, ”men inte ensidigt utan i jämna steg som är fastlagda genom bindande överenskommelser”.

I ett viktigt dokument⁶ utvecklade de amerikanska katolska biskoparna synen på kärnvapen. Utifrån allmänna principer om krigets lagar formulerade man strikta – i praktiken nästintill omöjliga – villkor under vilka kärnvapenanvändning kunde vara legitimt. Innehav kunde endast, skrev man, rättfärdigas för att avskräcka ett angrepp med kärnvapen. Vapensystemen fick inte, underströk man, utvecklas på ett sätt som försvårade målet om en stegvis nedrustning.

Katolska kyrkans katekes upprepar formuleringarna i *Gaudium et spes* om rätten till legitimt försvar, under tydligt angivna villkor, däribland att ”en nation eller sammanslutning av nationer” tillfogas en varaktig, svår och säker skada av en angripare⁷. Kärnvapen fördöms inte i sig, men en koppling, och en uppenbar sådan, görs till risken för urskillningslös förstörelse⁸.

Trettio år innan UNDP:s Human Development Report lanserade begreppet *human security*, genomsyrades både *Pacem in terris* och *Gaudium et spes* av ett brett säkerhetsbegrepp: förhållandet stat-invånare och stat-stat hänger samman, fred är mer än frånvaron av krig, fattigdom och orättvisa är ofred, fredens mål är att göra det möjligt för oss människor att fullt ut bli det vi är avsedda att bli, som samhällsmedborgare och andliga varelser. Detta breda säkerhetsbegrepp utvecklas i senare encyklikor, där påve

---

6 *National Conference of Catholic Bishops of the United States: The Challenge of Peace: God's Promise and Our Response*, den 1 februari 1984.

7 Punkt 2309.

8 Punkt 2314.

Franciscus i *Laudato si* lägger till en central ekologisk dimension.

Kyrkans linje skärps

Kyrkans syn på kärnvapen och doktriner om kärnvapenavskräckning har efterhand utvecklats, särskilt tydligt under påve Franciscus. En faktor kan vara påvens egen bakgrund – inte från det kalla krigets Europa, utan från Latinamerika, den första bebodda kontinent som genom ett bindande internationellt fördrag förklarats kärnvapenfri. Viktiga faktorer som många bedömare lyfter fram är förstas också vapenutvecklingen, kärnvapenspridningen och att nedrustningsarbetet inte bara står stilla utan går bakåt.

I encyklikan *Fratelli tutti* understryker Franciscus att en säkerhetsordning som bygger på rädsla och avskräckning inte är hållbar, och att det slutliga och fullständiga avskaffandet av kärnvapen är både en utmaning och ett moraliskt och humanitärt imperativ⁹. Detta är också naturligt kopplat till grundbudskapet i *Laudato si* om omsorg om skapelsen i dess helhet.

I ett budskap till en internationell konferens om förbudskonventionen gav påven tydligt stöd till konventionen¹⁰. Han konstaterade att det var möjligt att skapa en värld utan kärnvapen, men att detta var en långsiktig process eftersom ”allt hänger samman”. Heliga stolen deltog sedan aktivt i förhandlingarna om konventionen, och inkluderade exempelvis formuleringar om nedrustning som ett etiskt imperativ.

---

9 Punkt 262.

10 Budskap till *United Nations Conference to Negotiate a Legally Binding Instrument to Prohibit Nuclear Weapons*, den 23 mars 2017.

I sitt budskap till konventionens första statspartskonferens¹¹ deklarerade så påven att inte bara *användning*, utan också *innehav* av kärnvapen är omoraliskt. På en väsentlig punkt har kyrkans språkbruk därigenom skärpts i förhållande till de citerade grunddokumenten från 1960-talet och till katekesen, i dess nuvarande utformning. Samtidigt finns en stark kontinuitet i det grundläggande avvisandet av ett system i vilket säkerhet bygger på avskräckning, rädsla och hot.

Vilka konsekvenser får påvens ställningstagande, för kyrkan i dess helhet och alldeles särskilt för katoliker i de tre västliga kärnvapenmakterna och allierade, bland politiska beslutsfattare, militära styrkor och samhällsmedborgare? (Adressaten är självfallet också Ryssland, Kina med flera, men de intresserade mottagarna där är färre, och deras handlingsutrymme tämligen obefintligt.)

Påven har inte själv besvarat denna fråga. Det återstår för kyrkan och de troende att besvara den, också med bistånd av experter med utrikes- och säkerhetspolitisk och annan kompetens¹².

Kontexten ger samtidigt vid handen att påven inte avsåg att uttala något krav på omedelbar och ensidig nedrustning. Han uttalade heller inte något som tyd-

---

11 Budskap till ordföranden för *The First Meeting of States Parties to the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*, den 21 juni 2022.

12 Ett antal, inklusive pastorala, aspekter behandlas i en nyutgiven antologi, Drew Christiansen SJ och Carole Sarget (ed.), *Forbidden: Receiving Pope Francis's Condemnation of Nuclear Weapons*, Georgetown University Press, Washington DC, 2023. Christiansen avled innan antologin publicerades.

de på avsikten att tillfoga kärnvapenavskräckning till handlingar som enligt kyrkans lära alltid och under alla omständigheter är i sig omoraliska (*intrinsece malum*)¹³.

Påvens uttalande har inte uttryckts på ett sådant sätt att det är bindande för de troende. Invändningar är möjliga och kan leda till fördjupad förståelse av svåra och existentiella frågor. Uttalandet ligger dock i linje med ett i kyrkan väl förankrat synsätt och är en tillämpning av ett bindande påbud om skydda av livet.

Möjliga förhållningssätt

Vad innebär då denna skärpta linje i ett svenskt katolskt perspektiv, när vi blir medlemmar i en kärnvapenallians? Något skissartat kan jag se ett par möjliga förhållningssätt, där några är mer uppenbara och andra kräver mer utförliga överväganden.

Ett förhållningssätt utgår direkt från konstaterandet att kärnvapen och kärnvapenavskräckning är omoraliskt. I grunden handlar ju kyrkans avvisande av dessa vapen om principen om det oskyldiga livets absoluta okränkbarhet och konstaterandet att det är nästintill omöjligt att föreställa sig kärnvapenanvändning som inte bryter mot denna princip. Stöd till allt som bevarar sådana vapen eller upprätthåller en sådan doktrin måste därigenom avvisas.

I den utsträckning ett svenskt Natomedlemskap blir eller uppfattas som ett sådant stöd blir det moraliskt riktiga därför att som samhällsmedborgare ta avstånd från att Sverige ska ingå i en militärallians som ytterst förlitar sig på kärnvapen.

---

13 Daniel Philcott i Christiansen och Sarget (cit.).

Ett annat förhållningssätt kan börja i en säkerhetspolitisk analys likt den som gjorts av regeringen och en riksdagsmajoritet: ett svenskt Natomedlemskap är önskvärt därför att det skulle stärka Sveriges säkerhet, bidra till säkerheten i vårt närområde och verka konfliktavhållande i norra Europa.

Går ett sådant förhållningssätt att försvara om man samtidigt ser ett Natomedlemskap som ett stöd för eller ett godkännande av kärnvapenavskräckning och -innehav? Det kan vara möjligt.

Det skulle vara möjligt att med användning av teorin om handlingar med dubbel effekt (*actio cum duplici effectu*) godkänna att en god, konfliktavhållande effekt uppnås genom en mindre god – men inte i sig under alla omständigheter ond – handling, kärnvapenaccept. Med viss svårighet skulle man kunna hävda att accepten inte är ett medel för att uppnå den konfliktavhållande effekten – ett villkor för att acceptera en felaktig effekt¹⁴.

Resonemang om dubbla effekter är viktiga och förekommer i många sammanhang, från det banala, som en nödlögn för att inte såra någon, till avgörande medicinsk-etiska frågor, som abort för att rädda en moders liv eller höga doser av smärtstillande medel till en allvarligt sjuk i medvetande om att det kan innebära att livet förkortas. Det är också frågor som ofta uppstår under ett krig: vad är det försvarligt att utsätta civila för i syfte att – rättsenligt – bekämpa militära mål?

Ett sätt att argumentera, som kanske skulle kunna vara möjligt, vore också att ta fasta på att passivt samarbete med något moraliskt felaktigt under vissa

---

14 Erwin Bischofsberger SJ, *Kristen etik i fickformat*, Veritas, Stockholm 2010, sid. 8of.

omständigheter är möjligt, som när sambandet mellan det egna agerandet och detta felaktiga är avlägsnet och handlingen genomförs för det gemensamma bästa. Dikasteriet för tros läran använde nyligen detta sätt att resonera för att uttala sitt stöd till användning av covid-19-vaccin som framställts med utnyttjande av celler som ursprungligen kommit från aborterade foster¹⁵.

Om man tar den säkerhetspolitiska analysen ett steg vidare påverkas samtidigt förutsättningarna för den etiska analysen. Analysen måste i så fall utgå ifrån att Nato är en allians för fred (med ett uttalat mål om en värld utan kärnvapen), att Ryssland hotar freden i Europa, att Ryssland i ord och handling ökar risken för kärnvapenanvändning och att ett enat västligt agerande är det bästa sättet att hålla tillbaka Ryssland och att därigenom skapa förutsättningar för en bättre säkerhetsordning, förhandlingar och nedrustning – också på kärnvapenområdet.

Med en sådan analys kan ett svenskt Natomedlemskap – på sikt och om vi som medlem agerar klokt – snarare bli ett bidrag till arbetet *mot* kärnvapen än *för*. Den etiska bedömningen blir då naturligen en annan.

Ett tredje möjligt förhållningssätt är sedan förstås att avvisa ett Natomedlemskap på utrikes- och säkerhetspolitiska grunder. Står vi inför en så unik förändring av omvärldssituationen att den motiverar att en 200-årig framgångsrik linje överges? Ökar inte risken för rysk aggression mot Sverige? Försvagas inte möjligheterna för oss att föra en självständig politik för fred? Delar vi verkligen värderingar med ... ?

---

15 *Note on the morality of using some anti-Covid-19 vaccines*, den 21 december 2020.

Frågor av detta slag måste besvaras efter en analys som är politisk, men som naturligtvis inte är fri från etiska konsekvenser.

Min egen slutsats skulle i korthet vara att vår omvärld förändrats. Ett Natomedlemskap är viktigt för vår egen säkerhet, men mer än så. Det minskar risken för att vår del av Europa dras in i ett krig där inte heller användning av kärnvapen kan uteslutas. Det ökar möjligheterna att återskapa stabil säkerhet i Europa på ett sätt som är nödvändigt också för verklig och omfattande kärnvapennedrustning. Det är, kort sagt, både bra och rätt.

Påve Franciscus skarpa om ord om kärnvapnen och det hot de utgör mot skapelsen har säkert varit avsedda att skaka om, både inom kyrkan och i samhället i stort. Rysslands krig i Ukraina, Nordkoreas missilttest, Irans nukleära program och mer – liksom frånan av framsteg på nedrustningsområdet – kommer att garantera att påvens ord behåller sin aktualitet.

Kärnvapen och nedrustning har länge stått högt på dagordningen i Sverige, även om frågorna sedan någon tid fått mindre uppmärksamhet. Detta kan ändras med ett Natomedlemskap, och med en farlig säkerhetspolitisk utveckling både i och bortom Europa.

Förnuftet och samvetet kan leda till olika slutsatser om flera av dessa frågor. Men ingen kan tillåtas glömma de fasor kärnvapen en gång har skapat och det existentiella hot de utgör. Målet om en värld utan kärnvapen kan i dag förvisso se avlägset ut, men vi har en skyldighet att efter förmåga och på bästa sätt arbeta för att det ska bli möjligt.

FÖRFATTARPRESANTATION

Robert Rydberg, född 1955. Medlem i S:t Eugenia katolska församling. Ambassadör, kabinettssekreterare 2019–22. Arbetat på UD med bl.a. säkerhetspolitik, nedrustning, FN-frågor och Mellanöstern. Tjänstgjort i Pretoria och New York, och som ambassadör i Kinshasa, Tel Aviv och Rom.

OM JUSTITIA ET PAX

Kommissionen för rättvisa och fred, Justitia et Pax, är ett organ i stiftet verksamt i frågor kopplade till den katolska socialläran. Kommissionens uppgift är främst att ge biskopen råd och att främja kunskapen och engagemanget bland de troende i stiftet om socialläran och näraliggande frågor kopplade till hur den katolska tron får prägla den kristnes relationer till sin omvärld, nära och långt bort. Kommissionen representerar också stiftet i både nationella och internationella, liksom i både inom- och utomkyrkliga, sammanhang relevanta för dess ansvarsområde.

